

16.11.2020

VN/25362/2020

Kunnille ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymille

KORONAEPIDEMIAAN LIITTYVIEN SUOMEEN MATKUSTAMISEN JA MAAHAN TULON TERVEYSTURVALLISUUSUUNNITELMIEN LAATIMINEN JA PÄIVITTÄMINEN

Koronaepidemiaan liittyvät Suomeen matkustuksen ja maahan tulon toimintatavat ovat muuttumassa sisärajalvonnassa mahdollisesti päättyessä. Kuntien ja sairaanhoitopiirien tulee varautua alueillaan matkustajamäärien ja mahdollisesti myös matkustamiseen liittyvien Covid-19-sairastumisten kasvuun. Erityisesti ne kunnat ja sairaanhoitopiirit, joissa on maaraja, ulkomaanliikenteen satama tai lentokenttä, ovat velvoitettuja laatimaan ja päivittämään matkustuksen ja maahantulon terveysturvallisuutta koskevat suunnitelmansa. (tartuntatautilaki 1227/2016 6 §, 8 § ja 9 §; terveydenhuoltolaki 1326/2010 38 §)

Varautuminen on välttämätöntä

Globaalissa pandemiatilanteessa todettujen tartuntojen määrä on kasvussa. Useissa Euroopan maissa tilanne on erittäin haastava ja todettujen tapausten määrä selvästi kasvanut kevättä suuremaksi. Uusien tapausten ilmaantuvuus 14 vuorokauden ajanjaksolla 100 000 asukasta kohden kuvaa yhtenä mittarina sitä, miten virustartunnat leviävät väestössä. Suomen ja monen muun maan välinen ero virustartuntojen leviämismäärässä on tällä hetkellä merkittävä. Maan epidemiatilanteen kehitys viimeisen 14 vuorokauden ajanjaksolla ja sen suhde Suomen vastaavaan tilanteeseen on yksi kriteeri, jonka perusteella Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) arvioi eri maista tulevien matkailijoiden maahantuloon liittyviä riskejä Suomen epidemiatilanteen kehityksen kannalta. Tartuntatautilain mukaisena toimivaltaisena viranomaisena THL ohjeistaa paikallisia tartuntatautiviranomaisia kohdentamaan tartuntatautilain mukaisia toimenpiteitä maahantulopisteillä silloin, kun sen katsotaan olevan tarpeellista ja välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi matkustamisessa ja matkailussa.

Keskeiset toimenpiteet ja muutokset

Sisärajalvonnassa poistuessa lentokentillä ja satamissa toimintamallien päivitys edellyttää eri tahojen toimintamallien uudelleen arviointia. Maarajoilla sisärajalvonnassa ei nykyisessä lainsäädännössä ole säädöksiä, joilla ajoneuvojen pysäyttämiseen tarvittava virka-apu voidaan toteuttaa. Tätä ehdotetaan korjattavaksi nyt lausunnoilla olevassa hallituksen esityksessä. Ulkorajojen osalta rajavalvonta jatkuu nykyisellään.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on laatinut ohjeen matkustajille. On tärkeää huomioida, että sisärajalvonnassa päättyessä myös Rajavartiolaitos poistuu Schengen sopimukseen kuuluvilta rajanylityspaikoilta, eikä ohjetta näin ollen voida jakaa aiempaan tapaan rajatarkastuksen yhteydessä. Paikallisten tartuntatautiviranomaisten on varmistettava, että jatkossakin kaikki matkustajat saavat osana ennaltaehkäisevää tartuntatautien vastustamistyötä riittävän ohjeistuksen siitä, miten heidän tulee toimia Suomeen saapuessaan. Ensimmäisistä ohjeistuksista suositellaan jaettavaa henkilökohtaisesti maahan saapuville. Karanteeni- ja testausmenettelyt pohjautuvat nykyiseen lainsäädäntöön ja niissä THL:n rooli on keskeinen määriteltäessä riskirajoja ja arvioitaessa, mihin toimenpiteet kohdennetaan. THL:n suositusten mukainen toiminta varmistaa kansallisesti yhtenäisen toimintavan matkustamiseen liittyvän terveysturvallisuuden varmistamiseksi. Liitteessä 1 on tarkemmin kuvattu toimivaltuuksia.

Suunnitelmien päivittäminen

Kuntien ja sairaanhoitopiirien on yhteistyössä syytä pikaisesti laatia ja päivittää aiemmin laaditut suunnitelmat terveysturvallisuuden varmistamiseksi matkustajien Suomeen saapumisen yhteydessä. Suunnittelutyöhön on aiheellista osallistua edustajia sekä kunnasta tai kuntayhtymästä että sairaanhoitopiiristä. Lisäksi muiden matkustajien parissa työtä tekevien tahojen, kuten lentokentän tai sataman toimijoiden, on suositeltavaa olla mukana jo suunnitteluvaiheessa mm. tilaratkaisujen ja käytännön prosessien toimivuuden varmistamiseksi. Suunnitelmassa tulee huomioida sekä matkustajien yleinen ohjaus ja neuvonta, että tarkempi terveydenhuollon neuvonta. Lisäksi suunnitelmassa on hyvä käsitellä toimenpidevalmiuden ylläpitämistä myös matkustajien mahdollisesti tarvitsemia testejä ajatellen. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi sen toteuttamiseen vaadittavat henkilöresurssit ja kustannusarvio. Suunnitelmasta ja sen mukaisista toimenpiteistä tulee raportoida alueellisten epidemia-työryhmien kautta Terveyden- ja hyvinvoinnin laitokselle (STM ohjauskirje 10.9.2020).

Aluehallintovirasto on lähettänyt kunnille ja sote-kuntayhtymille ohjauskirjeen heinäkuussa 2020, jossa kehoitettiin varautumaan suunnitelmin matkustamisen lisääntymiseen. Aluehallintovirastot osallistuvat toimivaltansa mukaisesti suunnittelun ja toiminnan yhteistyöhön alueellisten epidemia-työryhmien kautta sekä valvovat lakisääteisten velvoitteiden toimeenpanoa.

Kustannukset: Hallitus on sitoutunut korvaamaan Covid-19 epidemiaan ja rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuteen liittyvät välittömät kustannukset kunnille ja/tai sairaanhoitopiireille niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Kustannukset korvataan valtion talousarviomenettelyn kautta.

Lisätietojen antajat:

Osastopäällikkö Tuija Kumpulainen
Osastopäällikkö Satu Koskela

Liitteet:

1. Viranomaisyhteistyö koronavirusepidemian torjunnassa rajanylityspaikoilla syksyllä 2020
2. Etelä-Suomen aluehallintoviraston ohjauskirje 17.7.2020
http://www.avi.fi/documents/10191/15694413/Ohjauskirje_matkustusrajoitusten_lieventyess%C3%A4_170720/1e30b31e-b026-4f39-8ed6-951de6844849

Jakelu:

Kunnat
Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymät (yhteistoiminta-alueet)
Sairaanhoitopiirit
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Aluehallintovirastot
Alueellisten koronayhteistyöryhmien puheenjohtajat

Tiedoksi:

Sisäministeriö
Rajavartiolaitos
Tulli
Liikenne- ja viestintäministeriö
Traficom
Finavia
Suomen Satamaliitto
Suomen Varustamot ry
Suomen Laivameklariliitto
Ulkoministeriö
Valtiovarainministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtioneuvoston kanslia

KUMOTTU